

Nhân rộng mô hình sản xuất nông nghiệp thích ứng biến đổi khí hậu

Bắc Trung Bộ là nơi thường xuyên chịu ảnh hưởng và thiệt hại bởi thiên tai, trong đó, nhiều nhất là bão, lũ lụt và ngập úng. Thời gian qua, các tỉnh trong khu vực thực hiện nhiều mô hình, cách thức sản xuất nông nghiệp thích ứng biến đổi khí hậu để bảo đảm đời sống người dân, góp phần tăng trưởng kinh tế và ổn định xã hội.

Mô hình trồng rừng bằng cây bản địa ở Quảng Bình mang lại hiệu quả và giảm thiểu thiệt hại do gió bão. Nguồn: Tạp chí Tài nguyên và Môi trường

Trong những năm gần đây, biến đổi khí hậu gây ra các loại hình thiên tai mang tính cực đoan nhiều hơn, ảnh hưởng lớn tới đời sống của con người và sự phát triển kinh tế-xã hội, nhất là trong lĩnh vực nông nghiệp. Chưa tính đến hậu quả do bão số 3 gây ra, chỉ riêng trong những tháng đầu năm 2024, thiên tai làm hơn 80.630 ha diện tích lúa, hoa màu, cây trồng thiệt hại, hơn 59.200 con gia súc, gia cầm bị chết, cuốn trôi, gần 2.280 ha diện tích nuôi trồng thủy sản thiệt hại.

Những năm gần đây, do ảnh hưởng, tác động của biến đổi khí hậu cho nên tình hình thiên tai diễn biến ngày càng phức tạp, khó lường có chiều hướng tăng lên. Thực tế đó đòi hỏi khu vực Bắc Trung Bộ phải có các giải pháp kỹ thuật phù hợp trong sản xuất nông nghiệp, nhằm giảm thiểu thấp nhất thiệt hại do thiên tai.

Trong đó, các tỉnh Bắc Trung Bộ là nơi thường xuyên chịu ảnh hưởng và thiệt hại nặng nhất. Khu vực này nằm trong vùng nhiệt đới gió mùa chuyển tiếp giữa miền bắc và miền nam nước ta, do đó có cả khí hậu nhiệt đới điển hình của miền nam và mùa đông tương đối lạnh của miền bắc.

Do vị trí đặc biệt về địa lý và yếu tố địa hình cho nên hàng năm, Bắc Trung Bộ thường chịu ảnh hưởng của các loại thiên tai như: bão, áp thấp nhiệt đới, mưa lũ, ngập lụt, lũ quét, sạt lở đất, lốc xoáy, hạn hán, nắng nóng, xâm nhập mặn, rét

hại...Những năm gần đây, do ảnh hưởng, tác động của biến đổi khí hậu cho nên tình hình thiên tai diễn biến ngày càng phức tạp, khó lường có chiều hướng tăng lên. Thực tế đó đòi hỏi khu vực Bắc Trung Bộ phải có các giải pháp kỹ thuật phù hợp trong sản xuất nông nghiệp, nhằm giảm thiểu thấp nhất thiệt hại do thiên tai.

Do vậy, các địa phương đã điều chỉnh lại cơ cấu giống cây trồng, chọn giống ngắn ngày đưa vào canh tác. Vụ đông xuân chuyển từ sử dụng các giống lúa dài ngày sang sử dụng các giống trung và ngắn ngày chất lượng cao như: P6, PC6, HT1, QC03; vụ hè thu dùng các giống ngắn và cực ngắn ngày như: PC6, HT1, Bắc thơm 7, P6 đột biến để rút ngắn thời gian sinh trưởng. Địa phương đã điều chỉnh lịch thời vụ bằng cách vụ đông xuân xuống giống muộn để tránh thiệt hại do rét và ngập úng đầu vụ, còn hè thu thì gặt sớm (trước ngày 5 tháng 9 hằng năm) để tránh thiệt hại do bão và lũ lụt cuối vụ.

Những năm qua, nhiều mô hình được xây dựng và chuyển giao như: Trồng ngô sinh khối bằng các giống ngô biến đổi gen NK7328 có thời gian sinh trưởng ngắn, phù hợp để trồng trên đất lúa thiếu nước trong vụ hè thu, Mô hình trồng lạc phủ bạt nilon, thích ứng với biến đổi khí hậu được triển khai hiệu quả tại các vùng trồng lạc của tỉnh Quảng Trị. Mô hình thật sự thích ứng với biến đổi khí hậu do đã phủ bạt cho nên làm tăng khả năng chống hạn, giữ ẩm, hạn chế cỏ dại, sâu bệnh gây hại và giảm lượng nước tưới, tăng hiệu quả kinh tế, mô hình chuyển hóa từ trồng rừng gỗ nhỏ sang rừng gỗ lớn.

Xây dựng vườn mẫu được các địa phương khuyến khích, các hộ gia đình ở Vĩnh Linh hưởng ứng tích cực. Nguồn: Báo Quảng Trị

Cùng với nâng cao nhận thức cộng đồng và quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng, các tỉnh Bắc Trung Bộ cần chú trọng hơn nữa các giải pháp phòng chống thiên tai và thích ứng với biến đổi khí hậu đối với sản xuất nông nghiệp. Việc xây dựng và nhân rộng các mô hình sinh kế phải phù hợp với nhu cầu của

người sản xuất theo đặc điểm kinh tế-xã hội của từng vùng và phát triển theo hướng hàng hóa liên kết tiêu thụ sản phẩm và áp dụng các biện pháp kỹ thuật nhằm sản xuất các sản phẩm theo VietGAP, hữu cơ, tuần hoàn nhằm giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu. Các địa phương cần đẩy mạnh cơ cấu lại ngành nông nghiệp theo hướng nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững, chuyển hướng từ sản xuất theo cách truyền thống sang hướng thích ứng biến đổi khí hậu, hình thành các mô hình nông nghiệp thông minh để giảm rủi ro và bền vững với môi trường.

(Nguồn: <https://tainguyenvamoitruong.vn/nhan-rong-mo-hinh-san-xuat-nong-nghiep-thich-ung-bien-doi-khi-hau-cid118474.html>)